

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

mun. Chisinau, Zelinski 13 street, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

CC	VS-12
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU	
S. ÎN ALTELE	
Intrare nr. 19, 20 2019	

Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28

Prin prezenta, expediem în adresa Dvs., încheierea nr. 5r-365/17 din 12 februarie 2019, prin care a fost admisă cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru a fi sesizată

Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea soluționării cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, și pentru a fi remisă după competență Curții Constituționale sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza contravențională la contestația lui Climovici Gabriel împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1869/17 din 13.10.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Ciolacu Ion și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Zadic Maxim, din 13.10.2017 asupra cazului de contravenție.

Anexa: 1. Încheiere nr. 5r-365/17 – 5 file.

2. Contestația – 3 file.

3. Supliment la contestație cu anexe – 28 file.

4. Sesizare privind excepția de neconstituționalitate – 14 file.

5. Cauza contravențională nr. 1869/17 – 38 file.

Judecător

Stratan Vitalie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
INTRARE NR.	48
Ad	20 19

dosarul nr. 5r-365/17
(nr. electronic: 12-5r-75153-09112017)

Î N C H E I E R E

12 februarie 2019

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul
grefier

Vitalie Stratan
Corina Budnea

Cu participarea:

Reprezentantului agentului constatator
Apărătorul contravenientului

Artiom Lungu
Larisa Ocerednaia

examinând în ședință publică cererea apărătorului contravenientului Climovici Gabriel, avocatul Larisa Ocerednaia, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.20108,

în cauza contravențională la contestația lui Climovici Gabriel împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1869/17 din 13.10.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Ciolacu Ion și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Zadic Maxim, din 13.10.2017 asupra cazului de contravenție,-

a c o n s t a t a t :

La data de 03.11.2017, Biroul Vamal Centru a remis în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul central, contestația depusă de către Climovici Gabriel Iurie împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1869/17 din 13.10.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Ciolacu Ion și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Zadic Maxim, din 13.10.2017 asupra cazului de contravenție.

La data de 24.10.2018, Climovici Gabriel a înaintat o contestație suplimentară, prin care a solicitat în mod adițional revocarea punctului 3 al deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Zadic Maxim, din 13.10.2017 asupra cazului de contravenție, prin care s-a dispus confiscarea de la cet. Climovici Gabriel a contravalorii mijlocului de transport de model „Mercedes 2540L”, cu n/î „BLCI 718”, în valoare de 234 676 lei.

În cadrul ședinței de judecată din data de 18 decembrie 2018, apărătorului contravenientului Climovici Gabriel, avocatul Larisa Ocerednaia a depus o cerere prin care solicită sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.20108.

În motivarea cererii a indicat că în Judecătoria Chișinău, sediul central, judecător Stratan Vitalie, se află pe rol examinarea cauzei contravenționale nr. 12-5r-75153-09112017, pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Climovici Gabriel conform prevederilor art. 13, 287, alin. (10) Cod contravențional.

În decizia luată în baza procesului-verbal cu privire la contravenție este indicat: „1. Aplicarea sancțiunii contravenționale conform art. 287, alin. (10) CC al RM - amendă în valoare de 65 u.c., ceea ce constituie suma de 3 250 lei; 2. Conform art. 431, alin. (4¹) CC RM a confisca în folosul statului de la cet. Climovici Gabriel, țigări 690 pachete marca „Rothmans” și 40 pachete marca „Ritm Clasic” cu timbre de acciz al R.M., în valoare de 14 440 lei; 3. Conform art. 431, alin. (4²) CC RM a confisca de la Climovici Gabriel contravaloarea mijlocului de transport de model „Mercedes 2540L”, cu n/i „BL CI 718”, în valoare de 234 676 lei; 4. Mijlocul de transport de model „Mercedes 2540L”, cu n/i „BL CI 718” se va restitui proprietarului”.

Se menționează că raportul de evaluare a mijlocului de transport de model „Mercedes 2540L”, cu n/i „BL CI 718” a fost efectuat de Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal.

Indică apărătorul contravenientului că, colaboratorul care stabilește contravaloarea unității de transport face parte din statele de personal a organului vamal, este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare în care este indicată necesitatea comunicării asupra deciziei luate pe cauza respectivă.

Astfel, problema abordată în cadrul prezentei sesizări în faptul că textul „confiscă contravaloare corpului delict stabilită de către organul vamal” nu asigură condițiile de calitate a legii privind previzibilitatea și claritatea, ceea ce contravine principiului legalității. Astfel, legiuitorul nu a prevăzut ce contravaloare urmează a fi stabilită (de piață, de bilanț, reală, tehnică, de lichidare etc.), în așa fel fiind încălcat principiul previzibilității legii, deoarece dispozițiile contestate permit interpretări diferite.

Totodată, sintagma de referință contravine principiului contradictorialității, îngrădește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul este din start pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări, stabilind în mod arbitrar prețul. Norma de la art. 431, alin. (4²) Cod contravențional împuternicește agentul constator cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

În ședință de judecată, avocatul Ocerednaia Larisa, acționând în interesele contravenientului Climovici Gabriel, a susținut cererea înaintată. A solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe temeiurile de fapt și de drept invocate în textul sesizării. A justificat suplimentar că nu este stabilită procedura și modalitatea de apreciere a contravalorii bunului confiscat, iar unicul organ competent de interpretare legală este Parlamentul Republicii Moldova. Cereri similare examinate anterior de Curtea Constituțională nu au fost identificate pe pagina oficială a organului constituțional.

Agentul constator, în persoana reprezentantului Biroului Vamal Centru, Iurie Gamurari, depunând concluzii la sesizarea înaintată, a indicat că ridicarea excepției de neconstituționalitate este neîntemeiată. Măsura confiscării contravalorii corpului delict nu reprezintă în cauza de față o ingerință nepermisă a statului în dreptul de proprietate, incompatibilă cu Convenția, întrucât este prevăzută de lege, este necesară într-o societate democratică tocmai prin prisma scopului pentru care a fost instituită - de garanție și prevenire. Organul vamal a fost instituit prin lege cu atribuția de a efectua nemijlocit expertiza și evaluarea mărfurilor în scopuri vamale, pentru

care și s-a creat instituția specializată Laboratorul Vamal în subordinea Serviciului Vamal al Republicii Moldova, care este acreditat corespunzător de către Centrul Național de Acreditare MOLDAC.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea, reieșind din următoarele considerente.

În acord cu prevederile art. 7, alin. (2) Cod de procedură penală: „Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale”.

Instanța reține că excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale. Ea reflectă existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Edictarea și aplicarea corectă, uniformă și în spiritul principiilor constituționale a legii reprezintă pilonul statului de drept, iar, în consecință, excepția de neconstituționalitate constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abateri ale legiuitorului prin instituirea unor norme contrare Constituției.

Conform pct. 19² al Deciziei Curții Constituționale nr. 3 din 03.06.2014 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională: „În sesizarea privind excepția de neconstituționalitate judecătorul/completul de judecată care a sesizat Curtea indică dacă: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către părțile litigiului sau reprezentantul acestora sau este ridicată de instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea litigiului; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate”.

Aceleași sunt prevederile art. 12¹, alin. (2) Cod de procedură civilă: „La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitând-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate”.

În acest context, cu titlu informativ, prezintă relevanță pentru cererea înaintată dispoziția art. 12¹, alin. (1) Cod de procedură civilă: „În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională”.

Potrivit art. 24, alin. (1) și (2) al Legii nr. 317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională: „Curtea Constituțională exercită jurisdicția la sesizarea făcută de subiecții stabiliți de prezenta lege, în condițiile Codului Jurisdicției Constituționale. Sesizarea trebuie să fie motivată și să corespundă cerințelor prevăzute în Codul Jurisdicției Constituționale”.

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea art. 135, alin. (1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu. Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/ completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Verificarea constituționalității normelor contestate reprezintă competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, instanțele de judecată nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în cazul neîntrunirii condițiilor menționate *supra*.

Astfel, instanța relevă că la speța în ce privește sesizarea Curții Constituționale, se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.20108, în partea ce vizează sintagma „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal”.

Conform art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția R. Moldova: „Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte”.

În conformitate cu art. 72, alin. (3), lit. n) Constituția Republicii Moldova: „Prin lege organică se reglementează: infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora”. La acest capitol se reține că Codul contravențional al Republicii Moldova este o lege organică adoptată în condițiile corespunzătoare de Parlamentul Republicii Moldova. Or, conform art. 1 al Codului contravențional: „Prezentul cod este lege a Republicii Moldova [...]”.

Potrivit pct. 19¹ al Deciziei Curții Constituționale pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională: „Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza [...]. Pentru examinarea amplă a tuturor circumstanțelor, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții împreună cu dosarul cauzei, în cadrul căreia a fost ridicată excepția”.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate prezintă o structură care cuprinde trei elemente obligatorii: textul contestat din punct de vedere al constituționalității, textul de referință despre

care se pretinde că este încălcat și motivarea de către autorul excepției a pretensei neconformități existente între cele două texte (Decizia nr. 98 din 19.12.2016, par. 22)

Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin. (1,) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost invocată de către avocatul Larisa Ocerednaia în calitate de reprezentant al contravenientului Climovici Gabriel, prevederile contestate, intabulate la art. art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional, urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța de judecată conchide de a admite cererea apărătorului contravenientului Climovici Gabriel, avocatul Larisa Ocerednaia, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.20108, în cauza contravențională la contestația lui Climovici Gabriel împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1869/17 din 13.10.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Ciolacu Ion și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Zadic Maxim, din 13.10.2017 asupra cazului de contravenție.

În conformitate cu prevederile art. art. 7, 342, 364 Cod de procedură penală, instanța de judecată,-

d i s p u n e:

Se admite cererea apărătorului contravenientului Climovici Gabriel, avocatul Larisa Ocerednaia, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea soluționării cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.20108.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza contravențională la contestația lui Climovici Gabriel împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1869/17 din 13.10.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Ciolacu Ion și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Zadic Maxim, din 13.10.2017 asupra cazului de contravenție.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac decât odată cu fondul.

Președintele ședinței,
Judecător

Vitalie Stratan

Anced
04.02.19

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume **Ocerednaia**..... 2. Prenume **Larisa**.....

3. Funcția ...**avocat**.....

4. Adresa mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 76A, ofis
505.....

5. Tel./fax ...0-794-87-647.....email
ocerednaia@gmail.com.....

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12.

Prin prezenta, solicităm respectuos Curții Constituționale efectuarea controlului de constituționalitate a sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul articolului 135 alin.1 lit.a și g din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul cauzei contravenționale nr. 12-5r-75153-09112017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Central, pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenție 1869/17 din 13.10.2017 și decizia adoptate în baza procesului verbal cu privire la contravenție de către agentul constatator, Șef Post Vamal Sculeni în privința Climovici Gabriel conform prevederilor art.13, 287 alin.(10) din Codul contravențional.

In decizia luata în baza Procesului-Verbal cu privire la contravenție este indicat:

1. Aplicarea sancțiunii contravenționale conform art.287 alin.10 CCo RM - amendă în valoare de 65 u.c., ceea ce constituie 3250 lei;
2. Conform art.431 alin.4/1 CC RM a confiscă în folosul statului de la cet.Climovici Gabriel, țigări 690 pachete marca «Rothmans» și 40 pachete marca «Ritm Clasic» cu timbre de acciz al R.M., în valoare de 14440 lei.
3. Conform art.431 alin.4/2 CC al RM a confisca de la Climovici Gabriel contravaloarea mijlocului de transport de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 718 în valoare de 234676 lei.
4. Mijlocul de transport de model «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 718 se va restitui proprietarului.

Raportul de evaluare mijlocului de transport de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 718 efectuat de către Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal.

Problema abordată în cadrul prezentei sesizări rezidă în faptul că textul „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” nu asigură condițiile de calitate a legii privind previzibilitatea și claritatea, ceea ce contravine principiului legalității.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice. Principiul legalității și certitudinii juridice consfințit prin art.1 alin.3 din Constituție este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. La elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme. Care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise (HCC nr.4 din 20.02.2018, HNN nr.26 din 27.09.2016)

III - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. Pe rolul Judecătorei Chișinău (sediul Central), se află contestația depusă de către Climovici Gabriel asupra procesului-verbal cu privire la contravenție 1869/17 din 13.10.2017 și decizia adoptate în baza procesului verbal cu privire la contravenție de către agentul constatator „Șef Post Vamal Sculeni.

La data de 13 octombrie 2017 în privința lui Climovici Gabriel a fost întocmit procesul-verbal cu privire la tentative de contravenție prevăzută la art.287 alin.(10) din Codul contravențional, care sancționează “Trecerea mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a Republicii Moldova eludându-se controlul vamal ori tănuindu-le de el în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune”

La data de 13 octombrie 2017 Climovici Gabriel a primit copia procesului-verbal cu privire la contravenție № 1869/17 din 13 octombrie 2017, cu decizia luata în baza acestuia de către agentul constatator – Zadic Maxim, Șef Post Vamal Sculeni.

În Procesul-verbal cu privire la contravenție № 1869/17 din 13 octombrie 2017 este indicat: “În data de 01.10.2017, aprocsimativ la rele 11.20 la pista de control vamal ieșire autocamioane din R.Moldova, pentru efectuarea controlului vamal s-a prezentat mijlocul de transport al companiei STROMACON-TRANS SRL, de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 718, avînd atașată remorca de model Raba 580.00.003, condus de către cet.Climovici Gabriel (șofer), care transporta amestecuri uscate de ipsos în adresa agentului economic CNAUF GIPS SRL ROMÎNIA. La întrebările corabulatorului vamal cet.Climovici Gabriel a declarat în mod verbal că nu are nimic de prezentat, decît marfa conform actelor de însoțire.

În urma efecturării controlului vamal, în rezervorul sting al autocamionului de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 718, destinat pentru combustibil, au fost depistate 730 pachete țigări, din care 690 pachete marca «Rothmans» și 40 pachete marca «Ritm Clasic», toate cu timbru de acciz al R.Moldova. Țigările menționate nu au fost de declarate, dar au fost tănuite de controlul vamal. Valoarea țigărilor reșinute descries mai sus conform raportului nr.4284/12.10.17 constituie 14440 lei.”

În decizia luata în baza Procesului-Verbal cu privire la contravenție este indicat:

“1. Aplicarea sancțiunii contravenționale conform art.287 alin.10 CCo RM - amendă în valoare de 65 u.c., ceea ce constituie 3250 lei;

2. Conform art.431 alin.4/1 CC RM a confisca în folosul statului de la cet.Climovici Gabriel, țigări 690 pachete marca «Rothmans» și 40 pachete marca «Ritm Clasic» cu timbre de acciz al R.M., în valoare de 14440 lei.

3. Conform art.431 alin.4/2 CC al RM a confisca de la Climovici Gabriel contravaloarea mijlocului de transport de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 718 în valoare de 234676 lei.

4. Mijlocul de transport de model «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 718 se va restitui proprietarului.”

Climovici Gabriel nu este de acord cu Procesul-verbal cu privire la contravenție № 1869/17 din 13 octombrie 2017 și cu Decizia agentului constatator din 13 octombrie 2017, îl consideră ilegal și care urmează a fi anulat.

În termenul prevăzut de art.448 din Codul contravențional, Climovici Gabriel a depus o contestație la procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatator.

Art.431 alin. 4² Codul contravențional prevede:
«În cazul imposibilității aplicării alin. (4¹) din prezentul articol în partea ce ține de art. 287 alin. (8), (10), (11) și (14), agentul constator al Serviciului Vamal confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal.»

Raportul de evaluare mijlocului de transport de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 718 efectuat de către Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal.

Colaboratorul, care stabilește contravaloarea unității de transport, face parte din statele de personal a organului vamal, este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare, în care e indicat despre necesitatea comunicării asupra deciziei luate pe cauza respectivă.

Sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine principiului contradictorialității, îngreșează drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

Sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" împuternicește agentul constator cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

14.

Prevederile contestate de la art. 431 alin. 4² din Codul contravențional nu corespund rigorilor constituționale și ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și ale jurisprudenței CEDO în materia garantării principiilor preeminenței dreptului.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat (HCC nr.26 din 27.09.2016):

«45. Curtea subliniază că, pentru a oferi destinatarilor legii securitate juridică, orice lege trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii.

46. În acest sens, Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin. (2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.

47. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție

48. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

49. Astfel, Curtea Europeană a menționat că „nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. [...] În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice” (*Amann vs. Elveția*, 16 februarie 2000, § 56).

50. De asemenea, Curtea Europeană a statuat că nivelul de precizie al legislației interne „depinde într-o măsură considerabilă de conținutul actului normativ avut în vedere, **domeniul pe care este menit să-l acopere, numărul și statutul celor cărora le este adresat**” (*Chorherr v. Austria*, 25 august 1993, § 25). **Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia** (*Silver și alții v. Regatul Unit*, 25 martie 1983, § 80).

51. În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

52. Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.

53. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Astfel, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.»

Art.431 alin. 4² Codul contravențional prevede:
«În cazul imposibilității aplicării alin. (4¹) din prezentul articol în partea ce ține de art. 287 alin. (8), (10), (11) și (14), agentul constatator al Serviciului Vamal confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal.»

Dispoziția contestată, și anume sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" este lipsită de previzibilitate și claritate, contravine principiului contradictorialității, îngreudește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constatator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, care derivă din articolul 1 alin. (3) din Constituție, și anume din principiul constituțional al statului de drept. Potrivit statuărilor Curții, «preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență».

Curtea Constituțională, la fel, a menționat că „preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie”. Curtea a menționat constant că «incriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.»

Principiile citate în materie penală sunt aplicabile și legii contravenționale. În acest sens, Curtea Constituțională a menționat că «prin reglementarea infracțiunilor și a pedepselor în materie penală urmează a se înțelege și competența reglementării contravențiilor și sancțiunilor contravenționale. Or, legea contravențională conține prevederi care indică de fapt natura penală a contravențiilor administrative.» Competența exclusivă a legislatorului de a reglementa care fapte constituie infracțiuni sau contravenții și care pedepse urmează a fi aplicate nu exclude obligativitatea respectării principiului legalității.

În conformitate cu art.374 al.3 Codul contravențional «(3) Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.»

Articolul 24 Codul de procedură penală **garantează** Principiul contradictorialității în procesul penal:

(1) Urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane.

(2) Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

(3) Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza

sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

(4) Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

Dispoziția contestată, și anume sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine prevederilor normei susmenționate, contravine principiului contradictorialității, îngreșește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constatator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

În conformitate cu art. 447¹ al.1 Codul contravențional (1) Examinarea cauzelor contravenționale de către autoritățile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit. b)–d) se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor I–VI din cartea a doua.

Dispoziția contestată, și anume Sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine art. 447¹ al.1 Codul contravențional: «(1) Examinarea cauzelor contravenționale de către autoritățile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit. b)–d) se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor I–VI din cartea a doua», și anume:

Articolul 389. Specialistul

(1) Este specialist persoana neinteresată de rezultatele cauzei contravenționale, cu suficiente cunoștințe și deprinderi speciale pentru a acorda ajutor agentului constatator sau instanței de judecată, chemată să participe la efectuarea acțiunilor procesuale în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Articolul 390. Expertul

(1) Expertiza judiciară se efectuează de către expertul judiciar înscris în Registrul de stat al experților judiciari. În cazul în care în Registrul de stat al experților judiciari nu sînt experți de specializarea necesară sau în cazul în care nu poate fi numit un alt expert judiciar din motive de incompatibilitate, în calitate de expert judiciar poate fi recunoscută ad-hoc o persoană competentă în specializarea solicitată pentru efectuarea expertizei.

Colaboratorul, care stabilește contravaloarea unității de transport, face parte din statele de personal a organului vamal, este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare, în care e indicat despre necesitatea comunicării asupra deciziei luate pe cauza respectivă.

În conformitate cu art.6 **din Constituție** În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

În conformitate cu art.72 din Constituție

(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

(2) Legile constituționale sînt cele de revizuire a Constituției.

(3) Prin lege organică se reglementează:

n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

În conformitate cu art.73 din Constituție

Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

În conformitate cu art. 74 din Constituție

- (1) Legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după cel puțin două lecturi.
- (2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.
- (3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sînt examinate de Parlament în modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit.

În conformitate cu **Legea № 100 cu privire la actele normative** din 22.12.2017

Articolul 71. Interpretarea

- (1) Interpretarea actelor normative se efectuează cu scopul clarificării sensului unui act normativ sau al unor dispoziții din acesta.
- (2) Prin interpretare se oferă soluții juridice de aplicare a normei de drept în sensul exact al acesteia.
- (3) Interpretarea este oficială cînd se efectuează prin acte normative de interpretare sau prin acte de aplicare a normelor de drept de către instituțiile abilitate.
- (4) La interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

Articolul 72. Actele de interpretare și autoritățile abilitate să interpreteze actele normative

- (1) Actele de interpretare oficială a Constituției Republicii Moldova și a legilor constituționale sînt adoptate de către Curtea Constituțională.
- (2) Interpretarea oficială a legilor, altele decît cele menționate la alin. (1), se realizează exclusiv de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare.
- (3) Interpretarea oficială a ordonanțelor Guvernului se realizează de către Guvern prin adoptarea de ordonanțe, în limita termenului de abilitare, sau de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare, în afara acestuia.
- (4) Actele de interpretare oficială a actelor normative, altele decît cele menționate la alin. (1)–(3), sînt adoptate, aprobate sau emise de autoritățile care au adoptat, au aprobat sau au emis actele supuse interpretării.
- (5) Actul normativ se interpretează printr-un act normativ de aceeași categorie și forță juridică.
- (6) Actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor cînd prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.

Dispoziția contestată, și anume Sintagma “confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” contravine prevederilor constituționale susmenționate, și împuternicește agentul constator cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

Astfel, legiuitorul nu a prevăzut ce contravaloare urmează a fi stabilită (de piață, de bilanț, reală, tehnică, de lichidare ș.a.), în așa mod fiind încălcat principiul previzibilității legii, deoarece dispozițiile contestate permit interpretări diferite.

Textul „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal de la alineatul 4² Art.431 Codul contravențional RM Nr. 218 din 24.10.2008 este formulat de o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care le aplică o marjă largă de discreție. Prin urmare, textul menționat nu îndeplinește standardul calității legii.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul IV al Notiței Explicative)

15. Prin prezenta, în temeiul prevederilor art.135 alin.1 lit.a din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.1 lit.a din Codul jurisdicției constituționale nr.502 din 16.06.1995, art.4 alin.1 lit.a al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din 13.12.1994, solicităm respectuos

- primirea spre eăaminare și declararea admisibilității excepției de neconstituționalitate ridicate
- efectuarea controlului de constituționalitate a prevederilor sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare
- admiterea excepției de neconstituționalitate și declararea ca fiind neconstituționale a prevederilor sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V din Notița Explicativă)

VII LISTA DOCUMENTELOR

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău

Data

Semnătura autorului sesizării

Mandat de împuternicire pe numele avocatului Ocerednaia Larisa anexat la materialele cauzei contravenționale

VI - LISTA DOCUMENTELOR

(A se vedea capitolul VI al Notiței Explicative)

16. a)

b)

c).....

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VII al Notiței Explicative)

17. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul *m. Chișinău*

Data

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)